

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z **języka polskiego (zakres rozszerzony) w klasie drugiej.**

1. Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności podlegające ocenianiu bieżącemu:

- a) formy pisemne (sprawdziany z określonej partii materiału, sprawdziany powtórkowe w klasach maturalnych, testy, kartkówki, itp.),
- b) formy ustne,
- c) prace terminowe,
- d) umiejętność pracy na lekcji.

Wymagania na oceny śródroczne (I półrocze) obejmują wymagania z działu **Romantyzm** włącznie, zaś na oceny roczne obejmują wszystkie wymagania z działów od **Romantyzmu do Pozytywizmu** włącznie (cały rok szkolny).

ZAKRES ROZSZERZONY

Uczeń spełnia wszystkie wymagania dla poziomu podstawowego, a ponadto wymagania wyszczególnione poniżej. Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.

I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
• odczytuje tekst w jego warstwie semantycznej i semiotycznej;	• odczytuje tekst w jego warstwie semantycznej i semiotycznej;	• sprawnie odczytuje tekst w jego warstwie semantycznej	• samodzielnie, sprawnie odczytuje tekst w jego warstwie semantycznej i	• samodzielnie, wnikliwie i nieszablonowo odczytuje tekst w jego

• na poziomie ogólnym rozumie pojęcie tradycji literackiej i kulturowej, rozpoznaje wybrane elementy tradycji w utworach; • na ogół rozpoznaje w utworach wybrane cechy prądów literackich i artystycznych (np. idealizm, indywidualizm, dogmatyzm, filozofia sztuki, natura jako twórcza inspiracja artystów; nurt kulturowy „burzy i naporu”; filozofia pozytywna, utylitaryzm); • rozpoznaje mitologizację i demitologizację w utworach literackich; • rozpoznaje w utworach konwencje literackie obecne w tekstach romantycznych i pozytywistycznych; • na ogół rozpoznaje w tekście literackim gradację, synestezję,	• rozumie pojęcie tradycji literackiej i kulturowej, rozpoznaje wybrane elementy tradycji w utworach, rozumie ich rolę w budowaniu wartości uniwersalnych; • rozpoznaje w utworach cechy prądów literackich i artystycznych (np. idealizm, indywidualizm, dogmatyzm, filozofia sztuki, natura jako twórcza inspiracja artystów; nurt kulturowy „burzy i naporu”; filozofia pozytywna, utylitaryzm) oraz odczytuje ich funkcje; • rozpoznaje mitologizację i demitologizację w utworach literackich, rozumie ich uniwersalny charakter oraz rolę w interpretacji; • na ogół rozpoznaje w utworach konwencje literackie obecne w tekstach romantycznych	i semiotycznej; • rozumie pojęcie tradycji literackiej i kulturowej, rozpoznaje elementy tradycji w utworach, rozumie ich rolę w budowaniu wartości uniwersalnych; • rozpoznaje w utworach cechy prądów literackich i artystycznych (np. idealizm, indywidualizm, dogmatyzm, filozofia sztuki, natura jako twórcza inspiracja artystów; nurt kulturowy „burzy i naporu”; filozofia pozytywna, utylitaryzm) oraz odczytuje ich funkcje; • poprawnie rozpoznaje mitologizację i demitologizację w utworach literackich, rozumie ich uniwersalny charakter oraz rolę w interpretacji; • poprawnie rozpoznaje w utworach konwencje	semiotycznej; • dokładnie rozumie pojęcie tradycji literackiej i kulturowej, rozpoznaje i określa elementy tradycji w utworach, rozumie ich rolę w budowaniu wartości uniwersalnych; • sprawnie rozpoznaje, wymienia i nazywa w utworach cechy prądów literackich i artystycznych (np. idealizm, indywidualizm, dogmatyzm, filozofia sztuki, natura jako twórcza inspiracja artystów; nurt kulturowy „burzy i naporu”; filozofia pozytywna, utylitaryzm) oraz odczytuje ich funkcje; • trafnie rozpoznaje mitologizację i demitologizację w utworach literackich, rozumie ich uniwersalny	warstwie semantycznej i semiotycznej; • dokładnie rozumie pojęcie tradycji literackiej i kulturowej, rozpoznaje i w sposób wyczerpujący określa elementy tradycji w utworach, rozumie i określa ich rolę w budowaniu wartości uniwersalnych; • samodzielnie, bezbłędnie rozpoznaje, wymienia i nazywa w utworach cechy prądów literackich i artystycznych (np. idealizm, indywidualizm, dogmatyzm, filozofia sztuki, natura jako twórcza inspiracja artystów; nurt kulturowy „burzy i naporu”; filozofia pozytywna, utylitaryzm) oraz bezbłędnie odczytuje ich funkcje; • trafnie, biegle rozpoznaje mitologizację i demitologizację w utworach literackich,

odmiany inwersji; • na poziomie ogólnym rozumie pojęcie archetypu, rozpoznaje wybrane archetypy w utworach literackich; • na poziomie ogólnym rozumie pojęcie parafrazy, parodii i trawestacji, wskazuje ich wybrane wzorce tekstowe; • porównuje różnorodne propozycje odczytania tego samego utworu literackiego; • rozumie pojęcie aluzji literackiej, rozpoznaje wybrane aluzje w utworach i określa ich znaczenie w interpretacji utworów; • rozumie i określa związek wartości poznawczych, etycznych i estetycznych w utworach literackich;	i pozytywistycznych; • rozpoznaje w tekście literackim gradację, synestezję, odmiany inwersji; określa ich funkcje; • rozumie pojęcie archetypu, rozpoznaje wybrane archetypy w utworach literackich oraz określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych; • rozumie pojęcie parafrazy, parodii i trawestacji, wskazuje ich wzorce tekstowe; wykorzystuje te pojęcia w interpretacji utworu literackiego; • porównuje różnorodne propozycje odczytania tego samego utworu literackiego; • rozumie pojęcie aluzji literackiej, rozpoznaje wybrane aluzje w utworach i określa ich	literackie obecne w tekstach romantycznych i pozytywistycznych; • sprawnie rozpoznaje w tekście literackim gradację, synestezję, odmiany inwersji; określa ich funkcje; • rozumie pojęcie archetypu, rozpoznaje wybrane archetypy w utworach literackich oraz określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych; • rozumie pojęcie parafrazy, parodii i trawestacji, sprawnie wskazuje ich wzorce tekstowe; wykorzystuje te pojęcia w interpretacji utworu literackiego; • poprawnie porównuje różnorodne propozycje odczytania tego samego utworu literackiego; • rozumie pojęcie aluzji literackiej, rozpoznaje	charakter oraz rolę w interpretacji; • bezbłędnie rozpoznaje w utworach konwencje literackie obecne w tekstach romantycznych i pozytywistycznych; • sprawnie i poprawnie rozpoznaje i nazywa w tekście literackim gradację, synestezję, odmiany inwersji; określa ich funkcje; • dokładnie rozumie pojęcie archetypu, rozpoznaje archetypy w utworach literackich oraz określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych; • rozumie, rozróżnia i nazywa pojęcie parafrazy, parodii i trawestacji, sprawnie wskazuje ich wzorce tekstowe; wykorzystuje te pojęcia w interpretacji utworu	dokładnie rozumie i omawia ich uniwersalny charakter oraz rolę w interpretacji; • trafnie rozpoznaje w utworach konwencje literackie obecne w tekstach romantycznych i pozytywistycznych; • trafnie i właściwie rozpoznaje i nazywa w tekście literackim gradację, synestezję, odmiany inwersji; wyczerpująco określa ich funkcje; • dokładnie rozumie pojęcie archetypu, bezbłędnie rozpoznaje archetypy w utworach literackich oraz wyczerpująco określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych; • dokładnie rozumie, rozróżnia i nazywa pojęcie parafrazy, parodii i trawestacji; omawia je; sprawnie wskazuje ich

• zna i rozumie treść utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe dla zakresu rozszerzonego	znaczenie w interpretacji utworów; • rozumie i określa związek wartości poznawczych, etycznych i estetycznych w utworach literackich; • wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe dla zakresu rozszerzonego	różne aluzje w utworach i określa ich znaczenie w interpretacji utworów; • rozumie i poprawnie określa związek wartości poznawczych, etycznych i estetycznych w utworach literackich; • wykazuje się dobrą znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe dla zakresu rozszerzonego	literackiego; • samodzielnie, wyczerpująco porównuje różnorodne propozycje odczytania tego samego utworu literackiego; • dokładnie rozumie pojęcie aluzji literackiej, rozpoznaje różne aluzje w utworach i określa ich znaczenie w interpretacji utworów; • dokładnie rozumie i poprawnie określa związek wartości poznawczych, etycznych i estetycznych w utworach literackich; • wykazuje się bardzo dobrą znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe dla zakresu rozszerzonego	wzorce tekstowe; wykorzystuje te pojęcia w interpretacji utworu literackiego; • wyczerpująco i w sposób twórczy porównuje różnorodne propozycje odczytania tego samego utworu literackiego; • dokładnie rozumie pojęcie aluzji literackiej, rozpoznaje różne aluzje w utworach i wyczerpująco określa ich znaczenie w interpretacji utworów; • rozumie i trafnie określa związek wartości poznawczych, etycznych i estetycznych w utworach literackich; • wykazuje się bardzo dobrą znajomością i wieloaspektowym zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe dla zakresu

				rozszerzonego
I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury				
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
• na ogół poprawnie analizuje strukturę eseju: odczytuje zawarte w nim sensory, sposób prowadzenia wywodu, charakterystyczne cechy stylu; • wykorzystuje teksty naukowe w interpretacji dzieła sztuki; • rozpoznaje nawiązania do tradycji biblijnej i antycznej w kulturze współczesnej; • porównuje teksty kultury, uwzględniając wybrane konteksty;	• analizuje strukturę eseju: odczytuje zawarte w nim sensory, sposób prowadzenia wywodu, charakterystyczne cechy stylu; • wykorzystuje teksty naukowe w interpretacji dzieła sztuki; • rozpoznaje nawiązania do tradycji biblijnej i antycznej w kulturze współczesnej; • porównuje teksty kultury, uwzględniając różnorodne konteksty; • rozpoznaje i charakteryzuje główne style w architekturze;	• analizuje strukturę eseju: poprawnie odczytuje zawarte w nim sensory, sposób prowadzenia wywodu, charakterystyczne cechy stylu; • w dużym stopniu wykorzystuje teksty naukowe w interpretacji dzieła sztuki; • poprawnie rozpoznaje nawiązania do tradycji biblijnej i antycznej w kulturze współczesnej; • sprawnie porównuje teksty kultury, uwzględniając różnorodne konteksty; • poprawnie rozpoznaje	• samodzielnie analizuje strukturę eseju: bezbłędnie odczytuje zawarte w nim sensory, sposób prowadzenia wywodu, charakterystyczne cechy stylu; • świadomie i w sposób funkcjonalny wykorzystuje teksty naukowe w interpretacji dzieła sztuki; • trafnie rozpoznaje nawiązania do tradycji biblijnej i antycznej w kulturze współczesnej, podając ich źródło; • samodzielnie i wyczerpująco porównuje teksty kultury,	• wyczerpująco i oryginalnie analizuje strukturę eseju: bezbłędnie odczytuje zawarte w nim sensory, sposób prowadzenia wywodu, charakterystyczne cechy stylu; • świadomie i w sposób funkcjonalny wykorzystuje teksty naukowe w interpretacji dzieła sztuki; • trafnie rozpoznaje nawiązania do tradycji biblijnej i antycznej w kulturze współczesnej, podając ich źródło oraz wyjaśniając, na czym polega nawiązanie lub

• na ogół rozpoznaje i poprawnie charakteryzuje główne style w architekturze i sztuce; • odczytuje poglądy filozoficzne zawarte w różnorodnych dziełach (np. indywidualizm, idealizm, dogmatyzm, filozofia sztuki; obowiązki poety wobec narodu w polskiej tradycji romantycznej; idea ofiary za naród, stosunek artysty do swojego dzieła; koncepcja artysty zgodna z założeniami utylitaryzmu); • zna pojęcie syntezy sztuk.	• odczytuje poglądy filozoficzne zawarte w różnorodnych dziełach (np. indywidualizm, idealizm, dogmatyzm, filozofia sztuki; obowiązki poety wobec narodu w polskiej tradycji romantycznej; idea ofiary za naród, stosunek artysty do swojego dzieła; koncepcja artysty zgodna z założeniami utylitaryzmu); • wyjaśnia pojęcie syntezy sztuk.	i charakteryzuje główne style w architekturze; • poprawnie odczytuje poglądy filozoficzne zawarte w różnorodnych dziełach (np. indywidualizm, idealizm, dogmatyzm, filozofia sztuki; obowiązki poety wobec narodu w polskiej tradycji romantycznej; idea ofiary za naród, stosunek artysty do swojego dzieła; koncepcja artysty zgodna z założeniami utylitaryzmu); • wyjaśnia pojęcie syntezy sztuk, rozpoznaje jej cechy.	uwzględniając różnorodne konteksty; • trafnie rozpoznaje i obszernie charakteryzuje główne style w architekturze; • trafnie odczytuje poglądy filozoficzne zawarte w różnorodnych dziełach (np. indywidualizm, idealizm, dogmatyzm, filozofia sztuki; obowiązki poety wobec narodu w polskiej tradycji romantycznej; idea ofiary za naród, stosunek artysty do swojego dzieła; koncepcja artysty zgodna z założeniami utylitaryzmu;) oraz wymienia ich założenia; • zna pojęcie syntezy sztuk, rozpoznaje jej cechy i ewolucję od romantyzmu do współczesności.	reinterpretacja; • samodzielnie, wyczerpująco i oryginalnie porównuje teksty kultury, uwzględniając różnorodne konteksty; • trafnie rozpoznaje i wyczerpująco charakteryzuje główne style w architekturze i sztuce; • trafnie odczytuje poglądy filozoficzne zawarte w różnorodnych dziełach (np. indywidualizm, idealizm, dogmatyzm, filozofia sztuki; obowiązki poety wobec narodu w polskiej tradycji romantycznej; idea ofiary za naród, stosunek artysty do swojego dzieła; koncepcja artysty zgodna z założeniami utylitaryzmu i inne) oraz wymienia ich założenia i przedstawicieli. • dobrze zna pojęcie

				syntezy sztuk, sprawnie rozpoznaje jej cechy i ewolucję od romantyzmu do współczesności.
II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego				
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
na ogół rozumie proces kształtowania się systemu gramatycznego i potrafi wskazać jego wybrane elementy we fleksji, fonetyce i składni.	rozumie proces kształtowania się systemu gramatycznego i potrafi wskazać jego wybrane elementy we fleksji, fonetyce i składni.	rozumie proces kształtowania się systemu gramatycznego i potrafi wskazać jego elementy we fleksji, fonetyce i składni.	dokładnie rozumie proces kształtowania się systemu gramatycznego i potrafi wskazać jego elementy we fleksji, fonetyce i składni.	dokładnie rozumie proces kształtowania się systemu gramatycznego i potrafi bezbłędnie wskazać jego elementy we fleksji, fonetyce i składni.
II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka				
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
rozumie i wyjaśnia różnice między etymologicznym a	rozumie i wyjaśnia różnice między etymologicznym a	dobrze rozumie i poprawnie wyjaśnia różnice między	bardzo dobrze rozumie i wyjaśnia różnice między	bezbłędnie rozumie i wyczerpująco wyjaśnia różnice

realnym znaczeniem wyrazu; rozpoznaje prozodyczne elementy stylu: dynamikę, rytmizację na ogół poprawnie rozpoznaje i charakteryzuje styl indywidualny dzieła literackiego oraz styl typowy (gatunku literackiego, prądu literackiego, epoki); na ogół określa rolę języka jako narzędzia wartościowania w tekstach literackich; zna pojęcie socjolektu.	realnym znaczeniem wyrazu; rozpoznaje prozodyczne elementy stylu: dynamikę, rytmizację i określa ich funkcje w tekście; określa właściwości języka jako nośnika i przekąźnika treści kulturowych; rozpoznaje i charakteryzuje styl indywidualny dzieła literackiego oraz styl typowy (gatunku literackiego, prądu literackiego, epoki) i wykorzystuje tę wiedzę w interpretacji utworu literackiego; określa rolę języka jako narzędzia wartościowania w tekstach literackich; rozumie pojęcie socjolektu.	etymologicznym a realnym znaczeniem wyrazu; poprawnie rozpoznaje prozodyczne elementy stylu: dynamikę, rytmizację i określa ich funkcje w tekście; poprawnie określa właściwości języka jako nośnika i przekąźnika treści kulturowych; poprawnie rozpoznaje i charakteryzuje styl indywidualny dzieła literackiego oraz styl typowy (gatunku literackiego, prądu literackiego, epoki) i wykorzystuje tę wiedzę w interpretacji utworu literackiego; poprawnie określa rolę języka jako narzędzia wartościowania w tekstach literackich; rozumie pojęcie	etymologicznym a realnym znaczeniem wyrazu; bezbłędnie rozpoznaje prozodyczne elementy stylu: dynamikę, rytmizację i określa ich funkcje w tekście; obszernie określa właściwości języka jako nośnika i przekąźnika treści kulturowych; trafnie rozpoznaje i obszernie charakteryzuje styl indywidualny dzieła literackiego oraz styl typowy (gatunku literackiego, prądu literackiego, epoki) i funkcjonalnie wykorzystuje tę wiedzę w interpretacji utworu literackiego; trafnie określa rolę języka jako narzędzia wartościowania w	między etymologicznym a realnym znaczeniem wyrazu; trafnie rozpoznaje i nazywa prozodyczne elementy stylu: dynamikę, rytmizację i określa ich funkcje w tekście; obszernie i wnikliwie określa właściwości języka jako nośnika i przekąźnika treści kulturowych; rozpoznaje i wyczerpująco charakteryzuje styl indywidualny dzieła literackiego oraz styl typowy (gatunku literackiego, prądu literackiego, epoki) i funkcjonalnie wykorzystuje tę wiedzę w interpretacji utworu literackiego; trafnie określa i charakteryzuje rolę

		socjolektu; rozpoznaje i określa jego funkcje komunikacyjne.	tekstach literackich; rozumie pojęcie socjolektu; dobrze rozpoznaje i określa jego funkcje komunikacyjne.	języka jako narzędzia wartościowania w tekstach literackich; rozumie pojęcie socjolektu; bezbłędnie rozpoznaje i określa jego funkcje komunikacyjne.
II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka				
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
rozpoznaje wybrane funkcje tekstu (fatyczną, magiczną); określa funkcje języka: poznawczą, komunikacyjną oraz społeczną; określa rolę języka w budowaniu świata.	rozpoznaje i określa wybrane funkcje tekstu (fatyczną, magiczną); określa funkcje języka: poznawczą, komunikacyjną oraz społeczną; rozumie, jaka jest rola języka w budowaniu świata.	poprawnie rozpoznaje i określa wybrane funkcje tekstu (fatyczną, magiczną); poprawnie określa funkcje języka: poznawczą, komunikacyjną oraz społeczną; wyjaśnia rolę języka w budowaniu świata.	bezbłędnie rozpoznaje i określa wybrane funkcje tekstu (fatyczną, magiczną); bezbłędnie określa funkcje języka: poznawczą, komunikacyjną oraz społeczną; określa i wyjaśnia rolę języka w budowaniu świata.	bezbłędnie rozpoznaje i wyczerpująco określa wybrane funkcje tekstu (fatyczną, magiczną); bezbłędnie i wyczerpująco określa funkcje języka: poznawczą, komunikacyjną oraz społeczną; bezbłędnie i wyczerpująco określa rolę języka w budowaniu świata.

II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja				
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
na ogół stosuje podstawowe zasady pisowni polskiej (fonetyczną, morfologiczną, historyczną i konwencjonalną) w zachowaniu poprawności zapisu wypowiedzi.	stosuje podstawowe zasady pisowni polskiej (fonetyczną, morfologiczną, historyczną i konwencjonalną) w zachowaniu poprawności zapisu wypowiedzi.	stosuje wszystkie podstawowe zasady pisowni polskiej (fonetyczną, morfologiczną, historyczną i konwencjonalną) w zachowaniu poprawności zapisu wypowiedzi.	stosuje wszystkie zasady pisowni polskiej (fonetyczną, morfologiczną, historyczną i konwencjonalną) w zachowaniu poprawności zapisu wypowiedzi.	stosuje wszystkie zasady pisowni polskiej (fonetyczną, morfologiczną, historyczną i konwencjonalną) w zachowaniu poprawności zapisu wypowiedzi; potrafi „modyfikować” zapis w zamierzonym celu i uzasadnić podjętą decyzję.
III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki				
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
na ogół odróżnia elementy stałe i fakultatywne przemówień; na ogół rozumie pojęcie rubaszości i sarkazmu;	odróżnia elementy stałe i fakultatywne przemówień. rozumie pojęcie rubaszości i sarkazmu, wskazuje ich funkcje w	poprawnie odróżnia elementy stałe i fakultatywne przemówień; rozumie pojęcie rubaszości i sarkazmu,	bezbłędnie odróżnia elementy stałe i fakultatywne przemówień; rozumie i wyjaśnia pojęcie rubaszości	bezbłędnie odróżnia i omawia elementy stałe i fakultatywne przemówień; bezbłędnie rozumie i wyczerpująco wyjaśnia

• na ogół rozróżnia ironię w zależności od celu.	tekście; • rozróżnia ironię w zależności od celu: satyrycznego, parodystycznego, przejawu drwiny i sarkazmu.	wskazuje ich funkcje w tekście oraz przedstawia propozycję odczytania; • rozróżnia ironię w zależności od celu: satyrycznego, parodystycznego, przejawu drwiny i sarkazmu.	i sarkazmu, wskazuje ich funkcje w tekście; • bezbłędnie definiuje ironię i rozróżnia jej rodzaje w zależności od celu: satyrycznego, parodystycznego, przejawu drwiny i sarkazmu.	pojęcie rubaszości i sarkazmu, wskazuje ich funkcje w tekście; • bezbłędnie definiuje ironię i rozróżnia jej rodzaje w zależności od celu: satyrycznego, parodystycznego, przejawu drwiny i sarkazmu.
III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie				
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
• tworzy wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: interpretacja porównawcza, felieton, reportaż.	• tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: interpretacja porównawcza, felieton, reportaż.	• tworzy poprawne, spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: interpretacja porównawcza, felieton, reportaż.	• tworzy wyczerpujące, spójne i oryginalne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: interpretacja porównawcza, felieton, reportaż.	• tworzy wyczerpujące, spójne i oryginalne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: interpretacja porównawcza, felieton, reportaż.
IV. Samokształcenie				
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
• wykorzystuje literaturę	• wykorzystuje literaturę	• często wykorzystuje	• często, świadomie i w	• często, świadomie i w

naukową, aby pogłębiać swoją wiedzę przedmiotową;	naukową, aby pogłębiać swoją wiedzę przedmiotową; • włącza się w życie kulturalne szkoły	literaturę naukową, aby pogłębiać swoją wiedzę przedmiotową; • włącza się w życie kulturalne szkoły	sposób funkcjonalny wykorzystuje literaturę naukową, aby pogłębiać swoją wiedzę przedmiotową; • włącza się w życie kulturalne szkoły, regionu	sposób funkcjonalny wykorzystuje literaturę naukową, aby pogłębiać swoją wiedzę przedmiotową; wykorzystuje ją w sposób typowy i nietypowy; • włącza się w życie kulturalne szkoły, regionu

Lektura obowiązkowa

1. Utwory literackie poznawane w całości

ZAKRES PODSTAWOWY

1. Adam Mickiewicz, *Dziady* cz. III;
2. Bolesław Prus, *Lalka*;
3. Fiodor Dostojewski, *Zbrodnia i kara*;

ZAKRES ROZSZERZONY

Utwory określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

- 1) Juliusz Słowacki, *Kordian*;
- 2) realistyczna lub naturalistyczna powieść europejska (Honoré de Balzac, *Ojciec Goriot* lub Charles Dickens, *Klub Pickwicka*, lub Mikołaj

Gogol, *Martwe dusze*, lub Gustaw Flaubert, *Pani Bovary*);

2. Krótkie utwory literackie poznawane w całości i utwory literackie poznawane w fragmentach

ZAKRES PODSTAWOWY

1. Adam Mickiewicz, wybrane ballady, w tym *Romantyczność*;
2. Henryk Sienkiewicz, *Potop* (fragmenty);

3. Utwory poetyckie

ZAKRES PODSTAWOWY

- 1) Adam Mickiewicz, *Oda do młodości*; wybrane sonety z cyklu *Sonety krymskie* oraz inne wiersze;

ZAKRES ROZSZERZONY

Utwory określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

- 1) wybrane utwory poetyckie z romantycznej literatury europejskiej;